

Концентраційний табір Штутово (Konzentrationslager Stutthof)

Розташований в рейхсгау Гданськ – Західна Пруссія (Reichsgau Danzig-Westpreussen), на території Віслянських Жулав, неподалік від Гданської затоки.

Від 2 вересня 1939 року до 30 вересня 1941 р. у цій місцевості діяв табір для військовополонених Штуттгоф (Zivilgefangenenlager Stutthof), з 1 жовтня 1941 р. до 7 січня 1942 р. спеціальний табір Штуттгоф (Sonderlager Stutthof) і табір виховної праці (Arbeitserziehungslager Stutthof).

З 8 січня 1942 р. до 9 травня 1945 р. у Штутові діяв самостійний концентраційний табір (Konzentrationslager Stutthof) і у цей період тривала розбудова табору. В'язнів використовували для роботи на багатьох підприємствах і фабриках. У таборі ув'язнювали поляків: діячів конспіративних організацій, діячів політики, культури, інтелігенцію. Сюди також спрямовували ешелони з інших концентраційних таборів, з Округу Білосток та багатьох країн Європи. Наприкінці 1943 і на початку 1944 р. у таборі нараховувалося близько 6000 в'язнів, серед яких переважали поляки з Помор'я. У травні 1944 рр. у цей табір було направлено групу в'язнів з Пав'яка. Після початку варшавського повстання надійшли ешелони цивільного населення і повстанців.

Від червня 1944 р. у табір потрапляли євреї з таборів праці в Литві, Латвії та Естонії. У цей період сюди з Плашова і Аушвіц перевозили також угорських євреїв. У зв'язку з численними ешелонами євреїв, кількість в'язнів табору збільшилася до 60 000; частину з них відправляли на заводи чи у філії табору. У цей період проводилися масові страти у газовій камері за допомогою циклону Б. З літа 1942 р. у таборі діяв крематорій, у якому спалювалися останки убитих в'язнів.

Комендантами табору свого часу були штурмбанфюрер СС Макс Паулі (нім. Max Pauly, до 31 VIII 1942) і штурмбанфюрер Пауль Вернер Хоппе (нім. Paul Werner Hoppe, 1 IX 1942 – 9 V 1945).

Від 25 січня 1945 р. тривала евакуація табору. 23 квітня 1945 р. у таборі перебувало ще 4508 в'язнів; їх евакуювали морським шляхом у Фленсбург. Червона Армія зайняла Штуттгоф 9 травня 1945 р.

Протягом всього періоду функціонування табору через нього пройшло близько 110 000

в'язнів. У таборі і його філіях загинуло близько 65 000 в'язнів різних національностей.

Персонал таборів

Табори